

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Magni Servi Dei P. Julii Mancinelli Societatis Jesu

Cellesi, Jacopo

Oeniponti, 1677

VIII. Missiones per Turciam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42734

Missiones ad Turcas.

Accenditur exemplis Indorū nostrorum.

Ab Indis vertit vota in Turciam.

Optat capi & ita pertrahi in Turciam.

Absterretur metu peccati.

IAm inde à primo in Societatem ingressu Julius, cum rara nostrorum hominum in Indijs exempla legeret, & illustres infidelium conversiones, quas Deus per manus illorum dignabatur operari in vastissimis illis regnis, statim se sensit magno accendi desiderio illarum missionum, spei bonæ plenus Deum, per grandia illorum patrum ac fratrum merita, id sibi roboris ac vigoris concessurum, ut posset pro eo, ac ipse loquitur, suam expugnare pussillanimitatem, & in ijs laboribus vsque ad finem perseverare. Et quamvis ipse se indignum talis expeditionis, neque satis habile existimaret instrumentum, non omisit tamen rem sæpius superioribus proponere. Verum longè fortioribus post hæc stimulis impelli se sensit ad convertendam Turciam, pro qua viginti ipsis continuis annis non cessabat orare, & acribus in se flagellis, ac pœnis publicis & privatis dirè animadvertere; quoniam autem alio modo desperabat se compotem fore votorum, optavit seriò à Turcis comprehendì, & in servitutum abstrahi, quo casu confidebat futurum, ut cum ijs frequentius, & familiarius agens facile ipsis inculcasset Sanctam nostram fidem, & ipsorum propriam salutem. Solus peccandi timor eum vnicè absterruit, quominus se eorum mancipatui addiceret, considerantem, se non esse Dominum sui ipsius, & grave vulnus Sanctæ inflicturum obedientiæ, si se religioni suapte auctoritate, quasi furto subtraheret.

Audivit demum diuturnas eius preces ac vota Deus, referans ei portam agendi, tractandi quæ cum Turcis per amplam. De voluntate superiorum proficiendum ei fuit

fuit tanquam Theologo cum Archiepiscopo reip. Ragusanæ, vbi in vifitationibus ab illo Archiepiscopo obsecundis, maximè cum illum solum misit in ditones remotiores, illius Dioceseos, frequens & multum illi colloquium cum Saracenis intercessit summa cum eius consolatione, & inquilinorum profectu, præsertim verò eorum, qui canalem Vitaglinum, Castellnovanum, Cattarum incolabant. Nec erat in illis alpestribus locis magna Christianos inter & Turcas distinctio, utrique sicut sterilitate terræ, ita non minùs inopiâ roris cœlestis æquè omnes laborabant. Villæ istæ & communitates passim casnaccinæ appellantur, in quibus maximam partem miscelli sine confessione, aut ulius alterius Sacramenti usu decedebant, Sacrificium Missæ in quibusdâ locis audiebatur semel iterumque, vbi sæpissimè, ter per annum. In alijs per mensem non plus semel, parochijs nimio abiunctis intervallo. Fuere, qui per ipsos quadraginta annos nunquam viderant faciem, multò minus audiverant, vocem pastoris sui. Templâ eorum stabant sine tectis, & ianuis semper aperta in angulis montium & vallium solitarijs. Calices non nisi stannei, vrcœoli cyathi mensales. Desolatio hæc tanta introducta fuit per Sacerdotes latinos, qui Turci iugi impatientes, penuriâ victûs, reddituum parsimoniâ paupertinum illum populum commiserunt Sacerdotibus illic rusticanis, & idiotis, qui pro se, vxoribus, filiis victum stivâ, & ligone quæritabant, ipsi autem receperant sese in loca tutiora. Eorundem culpâ latinorum Sacerdotum totus ille populus degeneravit in ritus Græcanicos, quibus succedentium Sacerdotum ignorantia & simplicitas obfistere nequaquam potuit. Vnde decumani in illam Ecclesiam errores, abusus intolerabiles irreperunt; adedò quidem, ut ab hisce popis potius, quàm Sacerdotibus ut plurimum schismaticis Turcarum renegatorum filij clam aquâ lustrali initiarentur,

Occasione
percom-
moda pe-
netrandi in
Turciam

Casnacci-
næ Turca-
rum.

Missæ Sa-
crificium
ter per an-
num.

Desolatio
deserti à
Sacerdoti-
bus.

Eorum er-
rores.

Quomodo
hanc Sil-
vam curâ-
vit.

Quomodo
cum idiotis
cæperit a-
gere.

Aviditas
audiendi
verbi Dei,
& Fidei
mysteria.

Summa e-
stimatio re-
rum Sa-
crarum.

initiarentur, postea Saracenorum educandi ritu, eorum sepulchra lustrarentur prece, matrimonia Ecclesiasticis cæremonijs coalescerent. Huic malorum torrenti omni conatu se opposuit Julij Zelus. Obtinuit ab eorum magistratibus, quos provinciarum capitaneos dicunt, pro terris ipsorum ditioni subiectis decretum huiusmodi, ut quotidie tres, quatuorve Casnaccinæ sive villæ convenirent pridie de loco & tempore admonitæ; his ita congregatis primùm sacrificabat, ob eorum multitudinem, angustias templorum ac rimarum, quas agunt, periculum ut plurimum sub Dio. Sacro finito per interpretes sive decuriones clarâ voce eos docebat res ad salutem magis necessarias eo cum popelli illius fructu & consolatione, ut palam erumperent in plausus & clamores, nunquam se eiusmodi documenta audivisse, quorum percupidè excipiendorum tantâ inhiabant siti ac fame, ut, cum semel aliquot Turcarum venissent armati oratum socios, qui iuarent se retia capitonum piscium plena attrahere ad littus, & illorum curio, quem Episcopi loco venerari solent, quibusdam demandasset, ut suppetias irent, ne vnus quidem inventus sit, qui illic operam suam vellet condicere; omnes enim excusabant, nolle se carere eâ institutione, quam sibi Deus vel semel misisset in vitâ. Atque adeò oportuit alios de alijs invitare plagis, Sanctè invicem recipientes, bonam hanc tam Sancti operis fortunam in diem sequentem ipsis cessuram. Adeò sæpè religio & fides maiore est in pretio, & existimatione apud eos, quibus parciùs & avarius se credit, & vicissim in minori apud eos, quibus se liberalius indulget.

Neque verò hoc solum & potissimum est optimorum illorum Christicolarum signum, quanto in honore apud ipsos habeantur res Sacræ. Quoties Sacerdos Sacram elevabat hostiam in Sacrificio Missæ, omnes clarâ voce clamabant,

clamabant, Misericordia; percutiebant pectora, manibus in Cœlum sublatis. Quo tempore nonnemo, qui gravioris cuiusdam insimulatus erat delicti, ad testificandam innocentiam suam publicè protestabatur coram supremo illo omnium iudice in ara præsentè, se culpæ illius, cuius accusabatur, minimè reum esse, & hoc cum eâ ingenuitate & candore, ut facilè omnes intelligerent, eam protestationem esse omni probatione potiorem. Cùm Pater Agnum Dei exponeret ob oculos populi, rectâ omnes exibant e Templo, sed mox reptantes genibus per terram vsque ad aram revertebantur, ut majori cum reverentiæ significatione illud Agni signum possent dissuaviari. Ita multis parasangis absimus ab illorum populorum decentiâ, quâ materiatur Agni signum prosequerentur, dum nos verò & immaculato Agno Dei in Sacramento existenti multò minorem sapius venerationem vix studemus exhibere. Hunc Agnum Dei ferculo conspicabilem deferri cupiebant in processione; hoc benedici agris suis & campis volebant; hoc sepulchris lustrali latice largè perfusis. Atq; per hunc nulli dubitabant collecturos sese copiosissimæ frugis segetem; & ut eorum gaudium plenum esset, & magis augetur pietas cum fide, Agnos Dei in frustilla divisos lentis instar, & calici impositos, ut veneratio cresceret, pagellæ chartacææ inclusit: Sic inclusos & obsignatos, distribuerebat Pater Julius. Quo factò dimittebat eos domum, magis contentos, quàm si gemmis vel vnionibus donati reverterentur. Cujus rei argumento sit tot turbas ex tam remotis congregatas terris, cœli iniurijs expositas, sub Dio, inter ventos & pluvias, cum infantibus ex collo & vberè matrum pendulis, tam diu moras traxisse ad ipsum vsque meridiem, imò serum vsque in vesperum, donec Pater Sacras suas absolvisset lectiones & lectissima illa Agnorum Dei analecra distribuisset. Inde se in vicem in signum

Protestatio
Publica in-
nocentiæ.

Reverentiâ
erga Ag-
num Dei.

Devotio &
Fiducia ex-
ga eundem.

Agnos Dei
in frustilla
dividunt.

Sitis audi-
endi & di-
scendi.

K

mutuæ

mutua caritatis complexi reverebantur unusquisque in
 Domum, & villam suam. Ex his tam manifestis veræ
 fidei, fecuentis caritatis, aliarumque virtutum demonstra-
 tionibus colligi equidem facile possunt præclari illi fru-
 ctus, quos in hisce alioqui plurimum sterilibus ac desertis
 agris Servi Dei Zelus, & indefessa retulit cultura.

Quantos
 manipulos
 collegerit.

Incolarum
 paupertas.

Qui autem scire vellet, quanto ei labore constiterint
 comportari hi manipuli, non operosè illud conijciat ab ex-
 tremo, quâ laborant, incolarum paupertate. Eorum tu-
 guria vel potius cavernæ, ex frustillis saxorum casu magis,
 quàm arte aggestorum connectuntur; qualia subinde à
 nostris alpinis pastoribus videmus temerè construi pro re-
 ceptu gregum. In his Pater Julius capiebat somnum vel
 humi, vel in cespite supra asserem, vel in aère supra arun-
 dinem duobus sustentatam palis, pendens ex ruinoso pa-
 riète; fatetur minùs nihilo se defensum ab inclementia
 noctium, ventorum, tempestatum. Vestitus eorum totus
 lacer, & argus. Incedunt magis nudi, quàm tecti. Cal-
 ceorum loco utuntur pellibus caprarum crudis, & illabo-
 ratis, pilosis, supra talos nonnihil colligatis. Vestitu ni-
 hilo melior victus. Vini & graui non plus fert illa Tellus,
 quàm quod vix sufficit in tres menses, & ex hac ipsa tam
 macra portione coguntur soluere decimas, cernere tribu-
 ta. Reliquo anni tempore ditiores vivunt ex pane milia-
 ceo, vel hordeaceo, fabaceo. Alij victitant solis legumi-
 nibus, & his deficientibus, solis herbis ab ipsorum sobole
 ex fissuris montium carptis & conquisitis. Atque vbi &
 istæ denique deficiunt, adiguntur agere hiemem solis Iuni-
 peris. Qui viciniore ad mare colunt, destituti & ipsi pa-
 ne victitant ostreis hoc modo captis. Expandunt per ma-
 re magnam sarmentorum vim invicem connexorum;
 ramorum postremum firmant in littore, addito signo, ex
 quo unusquisque dignoscat suam capturam illis sar-
 mentis

Magis tecti
 quam ve-
 stiti.

Vini &
 graui pen-
 tia.

Ostrea
 quomodo
 capiuntur.

mentis adhærentem: Alijs absque ipsorum industria providum mare prospicit. Ingressum hoc canales intra aperturas montium offert illis in fundo non plurimum alta saxa durissima conchis prægnantia, dicuntur ab incolis dactyli; hos clavâ ferreâ contundunt. Ita superciliosa, & ingrata illic natura est inquilinis, qui tamen è diverso magnoperè illam deamant, ut eam etiam alijs magis benignis & clementibus provincijs nolint posthabere.

Dulce nat-
tale solum,
et si imite.

Verùm, quantus amabo? non fuit Patris Julij erga eos amor, quantum studium! quandoquidem tot miseriarum genera & difficultates nihil illum retardari potuere, quominus per duos illic annos ipsos pro salute ipsorum demoraretur? Non est tamen terræ genius usque adeò ubique immitis & contumax, quin eum subinde incolarum industria non vincat & emolliat, ut velit nolit, cogatur esse frugi. In fine nonnullarum vallium inter montes erigunt magnos aggeres, & repagula, quibus aquas pluviales cogunt in maximos lacus, in his generantur pisces vsque adeò præstantes, & pulposi, ut absque vlllo alio liquore & condimento coquantur in proprio succo, ut evadant suavissimi saporis. Inde circa mensem Martium solutis glacie illis lacubus, & aquis in mare effusis fundus ita aptus relinquitur sementi, ut granum Martiale maturescat illo ipso anno cum altero grano, quod multis mensibus ante terræ mandatur. Atque adeò idem fundi genius mira fertilitate dat incolis & pisces & triticum, quod cum Gargaris certet. Imò & arboribus ipsis Monachi insulæ Meledæ colligunt pisces hoc modo. Arboris ramo prope mare stantis alligant prægrande saxum, citius pondere pressus ramus submittit caput in aquas; ita illic vno, duobus hæret æanis. Fune abscisso redit ramus ad locum naturalem oneratus præstantissimis conchis. Hæc omnia Pater Julius oculatus testis, refert miseratus illorum peruriam po-

Industria
naturam
manu ef-
cit.

Idem fun-
dus & pi-
ces, & gra-
num fert.

Concha-
rum pissa-
tus.

pulorum, quibus ob inopiam victus suggerit natura extraordinarias tolerandæ vitæ inventiones & industrias. Verum non tam sedulò corporum incommoda evitare satagunt, quantum elaborabat Pater Julius, ne eorum animæ præcipites ruerent ad tormenta Inferorum.

C A P U T IX.

Missio Constantinopolitana.

ET sanè longè maior, quàm nobis dicere fas sit, & illi sperare poterant, extitisset utilitas Patris Julij, si diutius apud illos populos commorari, & eorum invigilare saluti potuisset; verùm Deo aliter visum, dum eius preces minimè frustrandas longiùs ratus eum interiora Turciæ inspicere, & in ipsam penetrare regiam Constantinopolim voluit, vbi plurimum fecit, tulitque pro bono fidei Romano-Catholicæ. Preces quas Rex Christianissimus per Oratorem suum, & serenissima Respublica Veneta itidem per suum apud Sanctissimum Patrem Gregorium XIII. interposuere pro civitatibus Perâ & Galatâ suppeticarum admodum indigis fuerunt ita perseverantes & efficaces, ut amantissimus ille Pater omninò decreverit, illic missionem Patrum Societatis I E S V instituendam, quam postea Sixtus V. eius in sancta sede successor ratam firmamque habuit. Superiores probè gnari vocationis Patris Julij eum illic ad fundandam eam residentiam cum quatuor alijs socijs miserunt, quorum duo erant Sacerdotes, Gallus vnus, alter Ragusanus, qui & Turcicam callebat linguam, & duo fratres adiutores, vnus Græcus, & alter itidem Gallus. Patrum cura & officium fuit instituere pueritiam moribus Christianis, & docere literas, confirmare mansuetudinem

Orator
Gallicus &
Venetus.

Gregorius
XIII.

P. Julius
cum 4 illuc
socijs mit-
titur.

Partiuntur
munera.

pia